

POSTANOWIENIE

Dnia 28 listopada 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Stępka

po rozpoznaniu w dniu 28 listopada 2022 r. na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

sprawy T. S., wobec którego umorzono warunkowo postępowanie o czyn z art. 212 § 2 k.k.,

z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 5 maja 2022 r., sygn. akt XI Ka 106/22, zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego Lublin – Wschód w Lublinie z dnia 30 września 2021 r., sygn. akt II K 184/19,

p o s t a n o w i ł

- 1. oddalić kasację obrońcy oskarżonego jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. zasądzić od oskarżonego T. S. na rzecz oskarżyciela prywatnego kwotę 300 zł (trzysta złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa advokackiego w postępowania kasacyjnym;**
- 3. zwolnić oskarżonego w pozostałym zakresie od ponoszenia kosztów sądowych postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

T. S. został oskarżony o czyn z art. 212 § 2 k.k. polegający na tym, że w reportażu telewizyjnym, zatytułowanym „P.”, wyemitowanym na antenie T., a także opublikowanym w dniu 9 grudnia 2016 r., na stronie internetowej T., pod adresem [http: \[...\]](http://...) pomówił W. O. w ten sposób, iż przedstawił w nim twierdzenia dotyczące tego, że W. O. niszczy ludzi, odbiera majątki i doprowadza do tragedii, chciał

wyprowadzić z A. Sp. z o.o. kwotę 300.000 zł, sfałszował uchwałę spółki A. Sp. z o.o., zmusił sekretarkę do podpisania dokumentów, świadomie zadłużył spółkę A. Sp. z o.o. do własnych celów, działał w celu wrogiego przejęcia spółki A. Sp. z o.o., działał wspólnie z sędziami i syndykiem w zorganizowanej grupie przestępczej, pozbawił oskarżonego środków finansowych i zabrał T. S. pieniądze oraz chciał doprowadzić oskarżonego do nerwicy i targnięcia się na własne życie, co poniżyło W. O. w opinii publicznej oraz naraziło go na utratę zaufania potrzebnego dla zajmowanego przez niego stanowiska, zawodu oraz rodzaju działalności.

Wyrokiem z dnia 30 września 2021 r., sygn. akt II K 184/19, Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku, na podstawie art. 17 § 1 pkt 3 k.p.k. w zw. z art. 1 § 2 k.k. postępowanie karne wobec T. S. o czyn z art. 212 § 2 k.k. umorzył, zasądzając na podstawie art. 632a § 1 k.p.k. od oskarżonego na rzecz oskarżyciela posiłkowego W. O. kwotę 1.300 zł tytułem częściowego zwrotu poniesionych przez niego kosztów postępowania, a kosztami postępowania przekraczającymi zryczałtowaną opłatę, na zasadzie art. 632a § 1 k.p.k. obciążył Skarb Państwa.

Od powyższego wyroku apelacje wnieśli pełnomocnik oskarżyciela prywatnego W. O. i obrońca oskarżonego T. S..

Po ich rozpoznaniu wyrokiem z dnia 5 maja 2022 r., sygn. akt XI Ka 106/22, Sąd Okręgowy w Lublinie zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

- przyjmując, iż T. S. popełnił czyn polegający na tym, że: w reportażu telewizyjnym, zatytułowanym „P.”, wyemitowanym na antenie [...], a także opublikowanym w dniu 9 grudnia 2016 r., na stronie internetowej [...], pod adresem <http://> [...] pomówił W. O. w ten sposób, iż przedstawił w nim twierdzenia dotyczące tego, że W. O. niszczy ludzi, odbiera majątki i doprowadza do tragedii, chciał wyprowadzić z A. Sp. z o.o. kwotę 300.000 zł, sfałszował uchwałę spółki A. Sp. z o.o., zmusił sekretarkę do podpisania dokumentów, świadomie zadłużył spółkę A. Sp. z o.o. do własnych celów, działał w celu wrogiego przejęcia spółki A. Sp. z o.o., działał wspólnie z sędziami i syndykiem w zorganizowanej grupie przestępczej, pozbawił oskarżonego środków finansowych i zabrał T. S. pieniądze oraz chciał doprowadzić oskarżonego do nerwicy i targnięcia się na własne życie, co mogło poniżyć W. O. w opinii publicznej oraz narazić go na utratę zaufania potrzebnego

dla zajmowanego przez niego stanowiska, zawodu oraz rodzaju działalności, co wyczerpywało dyspozycję art. 212 § 2 k.k. - na mocy art. 66 § 1 i 2 k.k. i art. 67 § 1 k.k. postępowanie karne wobec T. S. warunkowo umorzył na okres próby wynoszący 2 lata; na mocy art. 67 § 3 k.k. orzekł od oskarżonego T. S. na rzecz oskarżyciela prywatnego W. O. 1.000 zł tytułem nawiazki; zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa 100 zł opłaty za obie instancje; w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymał w mocy; zasądził od oskarżonego T. S. na rzecz oskarżyciela prywatnego 1.008 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym i wydatkami tego postępowania obciążył oskarżonego.

Obrońca oskarżonego T. S. od powyższego wyroku Sądu odwoławczego wniósł kasację, zaskarżając orzeczenie w całości. Na podstawie art. 523 § 1 k.p.k. i art. 526 § 1 k.p.k. zarzucił:

a/ obrazę przepisów prawa procesowego w postaci art. 366 k.p.k. w zw. z art. 167 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. w zw. z art. 170 § 1 pkt 2 i 5 k.p.k. w zw. z art. 6 k.p.k., mającą bezpośredni wpływ na wynik sprawy i polegającą na tym, że Sąd Rejonowy bezpodstawnie uchylił w dniu 20 września 2021 r. na rozprawie głównej swoje postanowienie o dopuszczeniu dowodu z zeznań świadków R. G. i M. K.;

b/ obrazę przepisów prawa procesowego w postaci art. 523 § 1 k.p.k. w zw. z art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. polegającą na tym, że Sąd Okręgowy nie uwzględnił zaistniałego przedawnienia karalności pomówienia;

c/ rażące naruszenie prawa procesowego, które miało istotny wpływ na treść orzeczenia, w postaci art. 7 k.p.k. i art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k., poprzez niedozwolone przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów, gdyż Sąd Okręgowy w Lublinie podtrzymał całkowicie dowolną, wybiórczą i jednostronną ocenę materiału zebranego w sprawie, a nadto skoncentrował się wyłącznie na dowodach obciążających oskarżonego, tj. poparł twierdzenia Sądu I instancji uznając je za uwzględniające okoliczności przemawiające zarówno na korzyść, jak niekorzyść oskarżonego, w ten sposób, że:

- uznał, iż Sąd Rejonowy w dniu 20 września 2021 r. na rozprawie głównej uchylił swoje postanowienie o dopuszczeniu dowodu z zeznań świadków R. G. i M. K., uznając je za niemające znaczenia;

- nie uwzględnił wniosku o przesłuchanie świadków: P. B., A. S., T. S., J. W., M. K., J. R., M. L. oraz T. L. zgłoszonego już w odpowiedzi na akt oskarżenia, uznając, że wniosek dowodowy w sposób oczywisty zmierza do przedłużenia postępowania, przez co uniemożliwił przeprowadzenie jakichkolwiek dowodów obrony;

- obrazę przepisów prawa procesowego w postaci art. 452 § 2 k.p.k., poprzez nieuwzględnienie złożonych w trakcie postępowania odwoławczego wniosków dowodowych składanych przez obrońcę oskarżonego, tj.:

- dowodu z zeznań świadków P. B., A. G., T. S., J. W., M. K., R. G., J. R., A. G., M. L. i T. L., podczas gdy zeznania tych świadków umożliwiłyby nakreślenie całości istotnych okoliczności sprawy, w tym wykazanie negatywnego stosunku oskarżyciela prywatnego do oskarżonego (wyrażonego poprzez kierowanie gróźb i ostrzeżeń przez W. O.) i nieprawdziwości tez aktu oskarżenia, czym oskarżony został pozbawiony prawa do obrony.

W konkluzji obrońca oskarżonego wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na kasację obrońcy oskarżonego pełnomocnik oskarżyciela prywatnego wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Kasacja okazała się oczywiście bezzasadna w stopniu, o jakim mowa w art. 535 § 3 k.p.k. W konsekwencji należało ją oddalić na posiedzeniu w trybie tego przepisu.

W pierwszej kolejności przypomnieć należy, że w niniejszej sprawie Sąd Okręgowy w Lublinie wyrokiem z dnia 5 maja 2022 r. na podstawie art. 66 § 1 i 2 k.k. i art. 67 § 1 k.k. postępowanie karne wobec T. S. warunkowo umorzył na okres próby wynoszący dwa lata. W tej sytuacji w grę wchodzi art. 523 § 2 k.p.k., zgodnie z którym kasację na korzyść można wnieść jedynie w razie skazania oskarżonego za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe na karę pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania. W tej sytuacji tylko podniesienie uchybienia określonego w art. 439 § 1 k.p.k., może „konwalidować” brak spełnienia niektórych przesłanek formalnych kasacji, w szczególności w przypadku wnoszenia kasacji od orzeczenia niewymierzającego bezwzględnej kary pozbawienia wolności

(art. 523 § 4 pkt 1 k.p.k.). Przyjęcie odmiennego podejścia oznaczałoby działanie wbrew jasnej treści ustawy. Jednocześnie, podniesienie zarzutu takiego uchybienia daje podstawę do uznania kasacji za prawnie dopuszczalną i podlegającą rozpoznaniu jedynie wówczas, gdy wskazywane uchybienie ma rzeczywiście cechę naruszenia przewidzianego w art. 439 k.p.k. Nie można bowiem pod pozorem takiego uchybienia wnosić skargi, dopatrując się naruszenia prawa w oparciu o okoliczności, które nie dają podstaw do przyjęcia jego zaistnienia, w tym po to, aby móc zarzucić także inne naruszenia, o jakich mowa w art. 523 § 1 k.p.k., ale nie ujęte już w katalogu wskazanym w art. 439 k.p.k. (*por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 8 grudnia 2021 r., III KK 442/21, LEX nr 3329659; z dnia 30 czerwca 2021 r., II KZ 30/21, LEX nr 3372611; z dnia 4 lutego 2014 r., SDI 10/14, Biul.PK 2014, Nr 4, poz. 12-13*). W ramach przedmiotowej kasacji tylko jeden zarzut dotyczy bezwzględnej przesłanki odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. i tylko w tym zakresie kasacja ta może podlegać rozpoznaniu, bowiem wszystkie pozostałe zarzuty są zarzutami niedopuszczalnymi w sytuacji, gdy postępowanie karne zostało warunkowo umorzone.

Wbrew twierdzeniom obrońcy, nie doszło jednak w tej sprawie do obrazy przepisów prawa procesowego w postaci art. 523 § 1 k.p.k. w zw. z art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k., polegającej na tym, że Sąd Okręgowy w Lublinie nie uwzględnił zaistniałego przedawnienia karalności pomówienia.

T. S. został oskarżony o popełnienie czynu z art. 212 § 2 k.k. w dniu 9 grudnia 2016 r. poprzez upublicznienie reportażu telewizyjnego, zatytułowanego „P.”, wyemitowanego na antenie [...]. Zgodnie zaś z art. 101 § 2 k.k. karalność przestępstwa ściganego z oskarżenia prywatnego ustaje z upływem roku od czasu, gdy pokrzywdzony dowiedział się o osobie sprawcy przestępstwa, nie później jednak niż z upływem 3 lat od czasu jego popełnienia. Jak stanowi z kolei art. 102 k.k. - „Jeżeli w okresie, o którym mowa w art. 101, wszczęto postępowanie, karalność przestępstw określonych w art. 101 § 1 ustaje z upływem 10 lat, a w pozostałych wypadkach - z upływem 5 lat od zakończenia tego okresu”. W tej sprawie zastosowanie znalazła ta właśnie norma, gdyż akt oskarżenia w trybie prywatnoscargowym pokrzywdzony skierował w dniu 10 kwietnia 2017 r. Oznacza to, że „pięć lat od zakończenia tego okresu” liczy się od dnia 9 grudnia 2017 r., a

więc okres z art. 101 § 2 k.k. w zw. z art. 102 k.k. upływał w dniu 9 grudnia 2022 r. W tej sytuacji pokrzywdzony znał od początku tożsamość sprawcy, a więc nie musiało dojść do różnicowania wyznaczania długości terminów przedawnienia przestępstw ściganych z oskarżenia prywatnego. Obrońca nie przedstawia żadnych dodatkowych argumentów, które miałyby wskazywać, dlaczego uznaje ten zarzut za trafny, więc nie sposób się do niego bardziej szczegółowo odnieść.

Jest więc oczywiste, że Sąd II instancji nie dopuścił się naruszenia art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. W tej zaś sytuacji należało uznać kasację za oczywiście bezzasadną – bowiem z oczywistą bezzasadnością kasacji mamy do czynienia w sytuacji, gdy już na pierwszy rzut oka, z jedynie pobieżnej, a nie wnikliwej oceny podniesionych w niej zarzutów w jasny sposób wynika, że są one nietrafne i nie mogą doprowadzić do oczekiwanego przez skarżącego rezultatu w postaci wzruszenia zaskarżonego orzeczenia. Taka właśnie sytuacja zaistniała w niniejszej sprawie.

Biorąc pod uwagę powyższe argumenty, kasację należało uznać za oczywiście bezzasadną w rozumieniu art. 535 § 3 k.p.k. i oddalić w tym trybie na posiedzeniu.

Na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. w zw. z art. 637a k.p.k. zwolniono oskarżonego częściowo od kosztów sądowych postępowania kasacyjnego. Ponieważ pełnomocnik oskarżyciela prywatnego sporządził w sprawie pisemną odpowiedź na kasację obrońcy, podstawą dochodzenia zwrotu zastępstwa adwokackiego jest przepis § 12 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie. Zgodnie z paragrafem 11 ust. 2 pkt 6 w/w rozporządzenia, stawka minimalna za obronę przed Sądem Najwyższym w postępowaniu kasacyjnym wynosi 1200 zł, a zatem należało zasądzić od oskarżonego na rzecz W. O. kwotę 300 zł.